

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt SELÇUK* tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96' ncı ve 99' uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Muazzez ORHAN

Van Milletvekili

Türkiye'de çalışmaya ilişkin haklar her geçen dönem geriletiliyor. Bir yandan enflasyon ve kriz baskısı nedeniyle çalışanlar yoksullaştırıyor öte yandan işsizlik riski nedeniyle güvencesizlik arttırılıyor. Türkiye'de sektörel açıdan bakıldığında her sektöre özgün çalışan sorunlarının çeşitlendiği bilinmektedir. Ancak bankacılık, finans ve sigorta alanındaki sorunlar çalışanlara sistematik mobing uygulanması, uluslar arası sözleşmelerin yoğun bir şekilde ihlal edilmesi, yasal sınırların dışında istihdam şekillerinin yaygınlaşması ve denetimsiz iş yükü nedeniyle sorunlar her geçen gün artmaktadır. Performans baskısı, satış baskısı veya portföy baskısı olarak ifade edilen baskılar çalışanların çalışma yaşamını bir cendereye çevirmektedir. Stresli çalışma ortamı, aşırı çalışma ve psikolojik baskı çalışanlarda kalp krizi, beyin kanaması ve inme gibi sağlık risklerini artırmaktadır.

Bankaların devir süreçlerinde çalışanların iş güvencesinin riske girmesi, şubeler arası sürgün olarak ifade edilebilecek uygulamaların çok keyfi ve yaygın olması, kurum içi sınavlarda mülakat ve diğer keyfi uygulamaların olması çalışanların üzerindeki baskıyı arttıran unsurlardır. Yaşanan ekonomik kriz nedeniyle bankaların önceki dönem karlarını elde edememesinden çalışanları sorumlu tutan eğilimleri, işten çıkarmaların artması ve web-tabanlı bankacılık etkisi nedeniyle bankaların maliyet azaltma adı altında şubeleri kapatmaları banka çalışanlarının üzerindeki mobinge alan açmaktadır. Banka çalışanlarının tuvalete giderken izinle gittiği, öğle tatillerinin kısıtlandığı, akşam saatlerinde mesai dışı çalıştırıldığı, hafta sonu izinlerinin kullandırılmadığı ifade edilmektedir. Özellikle kadın çalışanlara yönelik evlenmeme, evli olanlara doğum ve gebelik durumlarının banka performansını etkilemeyecek şekilde ayarlanması, doğum izinlerinin kısa kesilmesi gibi telkinlerin sık verildiği ve yüksek işsizlik oranlarının sık sık hatırlatıldığı ifade edilmektedir.

20646

Sendikasılaştırma çalışmaları ve grevlerin engellenmesi çalışanların haklarında geriye gidişi hızlandırmaktadır. Büyük patronların ve CEO'ların aşırı 'kâr hırsı', banka çalışanlarının insan onuruna yakışmayan, satış ve hedef baskısı uygulamalarıyla adeta köle gibi çalıştırılmalarına neden olmaktadır. Bankalara milyarlarca para kazandıran banka emekçilerinin büyük çoğunluğunu reel ücret düzeyleri açlık sınırına yakındır? Yurttaşların şikayetleri ile doğrudan muhatap olan gişe görevlileri sorunun kaynağı olan bankacılık sisteminin ve yaşanan derin ekonomik krizin tüm sorunları için muhatap olmaktadır. Bu durum çalışanların üzerlerinde olan baskıyı arttıran bir faktör olarak dönem dönem tehdit, taciz ve saldırılara varabilmektedir.

Bu bağlamda:

- 1) Türkiye'de bankacılık çalışanı ücretlerinin reel olarak azalmasını önleyen mekanizmalar nelerdir? Banka çalışanları içerisinde yoksulluk sınırının üzerinde çalışan oranı nedir?
- 2) Türkiye'de bankacılık, finans ve sigortacılık alanından çalışan kişi sayısı kaçtır? Bu sektörlerde çalışanların sendikalı olma oranı nedir? Sendikalılık oranının düşük olma nedenleri nelerdir?
- 3) Sendikalara üye olduğu için işten atıldığı belirtilen banka çalışanlarının durumuna yönelik bir soruşturma başlatılmış mıdır? Bu yasadışı durum nedeniyle yaptırım uygulanan banka var mıdır?
- 4) Türkiye'de son 5 yılda işsiz kalan bankacı sayısı kaçtır? İşten atılan bankacıların kıdem tazminatı ödenmiş midir? Bankalardan işten atılıp hakları için dava açan sayısı kaçtır?
- 5) Kadın banka çalışanlarına yönelik cinsiyetçilik ve ayrımcılığın önlenmesi için hangi mekanizmalar işletilmektedir. Yasal haklar olan doğum ve süt izinleri başta olmak üzere izinlerin kullanılmasının engellendiği iddialarına ilişkin bir soruşturma başlatacak mısınız?
- 6) Banka çalışanlarının günlük ve haftalık ortalama çalışma saatlerinin yasal hadleri aştığına dair bir soruşturmanız olacak mıdır? Bu konuda yapılmış bir araştırmanın mevcut mudur?
- 7) Bankacılık alanında mobingin önlenmesi için bir girişiminiz olacak mı? Bu alanda mobing uyguladığı için soruşturma geçiren sayısı nedir? Bu kişilerin yönetici ve çalışan ayırımı nedir?